

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izjaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemanje
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Mariborsko nemštvo nekdanj in sedaj

ODGOVOR GRAŠKIM DEMONSTRANTOM.

V graških listih čitamo v zadnjem času oglaš, ki ponujajo v nakup neko »Marburger lied«; ta pesem se tam in po raznih obmejnih avstrijskih krajih tudi prepeva in v njej se govori o nemškem Mariboru, ki se mora vrniti Avstriji. V zadnjem času se mimo tega prireajo prav pogostokrat tudi razne »zasedenemu in zaslužjenemu« Mariboru posvečene slovesnosti. Zadnja je bila te dni v Radgoni. V nedeljo so pa graški hitlerjevski akademiki demonstrirali pred tamkajšnjim jugoslovanskim konzulatom in zahtevali »vrnitev Maribora«. Vse to nam dokazuje, da so začeli naši avstrijski sosede zopet rovariti proti nam in predrzno dvigati glave. Pogum jim daje menda splošna nemška predrznost, ki se kaže zlasti v zunanji politiki Berlina in Dunaja. Toda štajerski prenapetosti tam za reko Muro se zelo motijo, če mislijo, da bodo njihova drevesa zrastle do neba in rodila sad. V Evropi so še druge sile, močnejše kakor so nemške, ki stoje budno na straži od Mure do Rene in od Morave do Baltika.

Mi opazujemo in beležimo ta izzivanja že več časa in smo tihi, sedaj pa bomo menda že čas, da stavimo sosedom za tudi odgovorimo. V prvi vrsti: Na čegavih tleh je vzrastle in stoji Maribor? Na nemških? Nikdar in nikoli! To ozemlje, ki ga obdaja vse gori do sedanje avstrijske meje in še nekaj čez, je bilo slovensko že takrat, ko na Štajersko gori preko Semmeringja še ni bila stopila noga nobenega Nemca! To ozemlje je pa slovensko še danes, in to brez vsake nemške primesi. V drugi vrsti: Kdo je gradil Maribor, kdo ga je hranil in od koga je živel? Od Nemcev? Nikoli! Rastel je iz pod dela slovenskih rok, črpal vse dobrane iz slovenskega ozemlja in živel po svoji trgovini, obrti in industriji od odjemalcev slovenske okolice in dežele. Rad tega je imel tudi svoje urade, šole in razne druge institucije! V tretji vrsti: Od kod in kakšno je bilo mariborsko nemštvo? Prvi Nemci so prišli kot uzurpatorji, kot nezaželeni priseljenci in vsi za njimi so privandrali od onstran Mure. Če pogledamo sedanje mariborske nemške družine, potem ugotovimo, da so mihi malih izjem nastale v dveh treh generacijah iz priseljencev iz Štajerske, Avstrijske, Češkoslovaške in celo Nemčije. Vse ostale so pa proizvod potujčenja o-

koliških Slovencev. Koliko je v Mariboru nemških rodbin, katerih sorodniki na deželi so Slovenci, včasih tudi zelo zavodni Slovenci. Ali naj navedemo imena?

Vse mariborsko nemštvo je torej nastalo umetno, kot zajedalstvo na slovenskih tleh, med več ko poldrugo tisočletje avtohtonim slovenskim štajerskim življenjem! Nastalo je ali potom priseljevanja, včasih namernega in forsiranega, ali pa potom nasilnega ponemčevanja Slovencev. To nemštvo prav zato tudi nikoli ni nič dalo in je bilo za nemško kulturo absolutna ničla, upoštevan faktor pa le za politiko. Kje je kulturno delo mariborskega nemštva v Mariboru samem ali pa na deželi, s katero je imelo le trgovske in zlonamerne politične stike? Kje je v Mariboru nemška leposlovna, likovna in druga umetnost? Kje je znanost? Nikjer je ni in je nikoli ni bilo, ker je bil cilj mariborskega umetno ustvarjenega nemštva izključno le parazitsko-eksploatorski in nacionalno-politično zavajevalski. In kje je sedaj to mariborsko nemštvo? Kulturno ga ni nikjer, socialno se začinja šele pri obrtniku in trgovcu, kakor židovstvo, živi torej samo trgovsko in gospodarsko kot parazit na slovenskem telesu. Mimo vsega tega je pa skopnelo, čim je nehala delovati višja sila bivše avstrijske monarhije! Vse to nemštvo se je reduciralo na peščico res nemških obrtnikov, trgovcev, industrijcev, zasebnih uradnikov, podjetnikov in ljudi svobodnih poklicev ter na nekaj več slovenskih renegatov, ki se štejejo za Nemce. Kje imate nemške kmete in delavce, ki tvorijo edino podlago avtohtone narodne plasti? Na isti podlagi bi mogli tudi židje reklamirati zase Čakovce, Varazdin, Zagreb in celo Dunaj!

Nemški Maribor je živel že od nekdanj samo v domišljiji nemških »drangovcev«, sedaj pa ga sploh nikjer ni. Med preko 50.000 prebivalci Maribora in ožje okolice je komaj 3500 Nemcev, in to skupaj s tujiimi državljani iz Avstrije, Nemčije in Češkoslovaške. Število Slovencev v Gradcu je dosti večje! Če pa graški in drugi prenapetosti mislijo, da se bomo pustili še dolgo izzivati od njihove pustolovske fantazije o »nemškem Mariboru«, potem bomo pač morali poskrbeti, da bo izginila čimprej še ta peščica Nemcev in »Nemcev«, ki še vodi svojo barko po slovenskem morju Maribora in okolice!

Herriot o sodelovanju Francije in Poljske

CIKLUS ZANIMIVIH PREDAVANJ. BALTIŠKO MORJE NE SME POSTATI NEMŠKO IN RUSKO JEZERO.

VARŠAVA, 31. januarja. Poroča se, da bo imel bivši predsednik francoske vlade Edouard Herriot 2. februarja konferenco o odnošajih med Francijo in vzhodno Evropo s posebnim ozidrom na Poljsko. Ta konferenca je del ciklusa petih političnih predavanj, ki jih bo imel Herriot na vabilo vseučilišča.

PARIZ, 31. januarja. V ogromni dvorani Gaveau je imel bivši predsednik vlade Herriot v navzočnosti velikega števila francoskih državnikov in inteligence predavanje o problemih vzhodne Evrope. Velik del svojega govora je posvetil govornik Poljski in njenim odnošajem napram zavezničnici Franciji. Pri tem se je s priznanjem izrazil o kulturnem in gospodarskem napredku Poljske. Naglasil je, da je Francija proti temu, da bi Baltičsko morje postalo zaprto jezero dveh velesil (Rusije in Nemčije) in da je

zgodovinska naloga Poljske organizirati konferenco baltičskih držav, ki naj bi zagotovila svobodo vsem državam ob Baltiku. Razpravljajoč o odnošajih Francije napram Poljski je Herriot naglasil, da bo ostala Francija vedno zvesta svojim prijateljem in bo tako, kakor so že nekoč Poljaki našli azil v Franciji, tudi sedaj ponovno vzrasla Poljska, velika in sodobna država, ve dno lahko računala s tem, da bo stopala z njo Francija roko v roki.

POTRDILO ANGLEŠKE DEMARŠE.

LONDON, 31. januarja. Uradno se potrjuje, da so poslanci Velike Britanije v Rimu, na Dunaju in v Budimpešti izvedli demaršo svoje vlade pri omenjenih treh vladah, da bi dobili pojasnila o aferi prodajanja orožja v srednji Evropi. Vsi trije poslanci so pojasnila, ki so jih prejeli na svojo demaršo, že sporočili Foreign Officeu.

Adolf Hitler državni kancelar

SESTAVA VLADE HARZBURŠKE FRONTE POD PAPENOVNO KONTROLO. ZDRUŽITEV SOCIALISTOV. KOMENTARJI TUJEGA TISKA.

BERLIN, 31. januarja. Včeraj kmalu po 12. uri popoldne je sprejel državni predsednik von Hindenburg v skupni avdienci voditelja narodnih socialistov Hitlerja in bivšega državnega kancelarja von Papena. Ob tej priliki je imenoval državni predsednik Hitlerja za državnega kancelarja. Takoj je bila sestavljena tudi nova vlada, v katero je vstopil kot državni komisar za Prusko von Papen. Ministrstvo za zunanje zadeve je obdržal baron von Neurath, za vojnega ministra je bil imenovan neaktivni general von Blomberg, za notranjega ministra von Frick, dočim je obdržal finančno ministrstvo grof Crossigh-Schwerin. Voditelj nemških nacionalcev dr. Hugenberg je prevzel ministrstvo za poljedelstvo, narodno gospodarstvo in narodno prehrano. Voditelj Stahlhelma Franz Seldte je dobil portfelj ministra za delo. Baron von Elz je postal železniški in poštni minister, za ministra brez portfelja pa je bil imenovan predsednik državnega zbora Göring, ki mu je bila poverjena obenem tudi uprava tetalstva. Včeraj popoldne se je sestala nova nemška vlada k prvi seji, danes je pa pričela pogajanja s centromom in bavarsko ljudsko stranko radi večine v parlamentu.

BERLIN, 31. januarja. Prva posledica

Hitlerjevega imenovanja za državnega kancelarja je dejstvo, da so sklenili komunisti in socialni demokrati nastopiti v skupni fronti proti vladi. Voditelji komunistov in socialnih demokratov so včeraj že pričeli zadevna pogajanja in bosta po zatrdilu poučenih krogov obe marksistični stranki sestavili v borbi proti fašistični vladi skupen akcijski komite.

PARIZ, 31. januarja. Imenovanje Hitlerja za državnega kancelarja tukajšnjih političnih krogov ni prav nič presenetilo. Listi objavljajo poročila o imenovanju nove nemške vlade brez vsakih posebnih komentarjev, pri čemur označujejo Hitlerjevo kancelarstvo kot samo ob sebi razumljivo dejstvo. Francoski tisk pripominja, da je bil že čas, da se da tudi Hitlerju prilika pokazati zmožnosti v vodstvu države.

LONDON, 31. januarja. Angleški tisk posveča novi nemški vladi in posebej še Hitlerjevemu kancelarstvu veliko pozornost. Splošno mnenje je, da ne predstavlja Hitler kot kancelar nobene mednarodne nevarnosti, ker bo obračun z njim mnogo lažji, kakor pa z dosedanjimi nemškimi vodilnimi politiki, v primeru, da bi prestopil dovoljene meje. Glavni pomen nove vlade pripisuje angleški tisk notranje-politični ureditvi Nemčije in koncentraciji nemškega nacionalizma.

Francoska vladna kriza še ni rešena

SESTAVA NEMŠKE VLADE S HITLERJEM NE BO OSTALA BREZ VPLIVA NA FRANCOSKO NOTRANJO POLITIKO.

PARIZ, 31. januarja. Daladierjeva priznanja za rešitev vladne krize doslej še niso pokazala nobenega pozitivnega uspeha. Opazil pa se je v razvoju francoske vladne krize gotov upliv sestave nemške vlade. Daladier je izjavil včeraj med pogajanjem s socialisti, da se bo položaj v Franciji zaradi tega precej spremenil. Opozoril je socialiste na to, da bo moral finan-

čni odbor zbornice njihovo stališče v vprašanju znižanja vojnega proračuna revidirati. Novi položaj v Nemčiji zahteva od Francije poostreno pozornost.

PARIZ, 31. januarja. Daladier je izjavil novinarjem, da sta mu Herriot in Paul-Boncour obljubila, da ga bosta podpirala brez vsake rezerve.

Internacija voditeljev SLS

BEOGRAD, 31. januarja. V zvezi z znanimi punktacijami so bili te dni konfinirani izrazitejši voditelji bivše Slovenske ljudske stranke dr. Anton Korošec v Vrnjački banji, dr. Fran Kulovec v Foči, dr. Marko Natlačen v Bileči in celjski odvetnik dr. Anton Ogrizek v Kluču.

Japonski diktat Društvu narodov

TOKIO, 31. januarja. Da ne bi nastala nevarnost za sedanji status quo v Mandžuriji, je dobila japonska delegacija v Ženevi nalog, da razpravlja o tem s tamkajšnjimi krogi. Gre za to, ali se hoče Društvo narodov prilagoditi § 4., čl. 15 ali ne. Delegacija ima nalogo obvestiti kroge Društva narodov, da more Japonska samo v tem primeru ostati članica Društva narodov, če se sprejme omenjeni člen v japonski formulaciji.

LONDON, 31. januarja. Kitajska delegacija je objavila sinoči naslednje poročilo: Japonska vojska v zadnjih dneh nadaljuje svojo ofenzivo. Ne prestanjo se v zraku japonska letala, ki bombardirajo kitajske obrambne postojanke ob meji Jehola in Laoninga. Po brezuspešnem bombardiranju so japonske čete 27. t. m. naskočile Kuilu

s podporo 12 letal in oklopnih vlakov. Ni še znano, kako je bitka izpadla, ker še traja.

»PUSTITE KITAJSKO V MIRU!«

PARIZ, 31. januarja. »Journal« poroča iz Londona: Včeraj je prišlo v Chicagu do težkih spopadov pred japonskim konzulatom. Okrog 125 manifestantov, med njimi 12 žensk, je bilo aretiranih. Nosili so zastave z napisom: »Pustite Kitajsko v miru!«

KONEC MRAZA V SREDNJI EVROPI.

DUNAJ, 31. januarja. Včerajšnja meteorološka poročila napovedujejo, da je v vsej srednji in zapadni Evropi pričakovati konec mraza, ker se opazajo na jugu in zahodu topli vetrovi. V gornjem toku Donave se je led že pričel taliti in premikati proti vzhodu.

GALSWORTHY UMIRA.

LONDON, 31. januarja. Slavni pisatelj John Galsworthy je v agoniji in se vsak trenutek pričakuje njegova smrt.

AMERIŠKE POMORSKE VAJE.

NEWYORK, 31. januarja. Včeraj so se pričeli veliki ameriški pomorski manevri v Tihem oceanu. Atlantsko brodovje je dospelo že do Havajskega otočja.

